

#TYRESÖ GYMNASIUM

**Årlig plan
mot kränkande behandling**

2021

#TYRESÖ GYMNASIUM

Inledning	2
Lagar och definitioner	3
Diskriminering	3
Kränkande behandling och trakasserier	4
Uppföljning och utvärdering av tidigare plan	5
Analys av nuläget - inför läsåret	9
Mål för arbetet med likabehandling	10
Främjande arbete	11
Förebyggande arbete	12
Åtgärdande arbete	13

Inledning

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.

FN: Mänskliga rättigheter, artikel 1

Skolan ska enligt Skollagen (2010:800, 6 kap) arbeta systematiskt för att motverka kränkande behandling och diskriminering och dokumentera arbetet i en årlig plan. *Årlig plan för likabehandling och mot kränkande behandling* är framtagen och utformad av personal och elever på nationella programmen, introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolans program på Tyresö gymnasium. Skolledningen ansvarar för att planen uppdateras varje år och att personal, elever och vårdnadshavare informeras om planen och hur rutinerna för arbetet ser ut.

Främjande arbete ska skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Dessa insatser ska riktas mot alla, pågå ständigt och bedrivs utan förekommen anledning.

Förebyggande arbete ska avvärja risker för kränkningar, trakasserier och diskriminering utifrån de risker som skolan hittat i sina kartläggningar.

Åtgärdande arbete ska ske omedelbart då skolan får veta eller misstänker att en elev upplever sig vara utsatt för diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier.

För att minska mobbning och kränkningar är det viktigt att fokusera på det främjande och förebyggande arbetet, så att behovet av det åtgärdande arbetet minskar. Skolan gör kartläggningar av verksamheten och det är utifrån dem en nulägesanalys av likabehandlingsarbetet görs. Utifrån nulägesanalysen planerar skolan för de insatser som man avser att göra under året och det är dessa som beskrivs i denna plan. Varje år följs också tidigare års insatser upp och utvärderas, i ett led för ständig förbättring.

Lagar och definitioner

Bestämmelser kring skolans arbete för likabehandling och mot kränkande behandling finns i skollagen (2010:800) och i diskrimineringslagen (2008:567). Sedan januari 2020 finns även bestämmelser om barnets bästa i Barnkonventionen (2018:1197) att ta hänsyn till.

Diskriminering

Det finns, enligt ovan nämnda diskrimineringslag, sju diskrimineringsgrunder:

Definitioner av begreppen finns att hitta i diskrimineringslagen.

Det finns också olika typer av diskriminering. **Direkt diskriminering** innebär att en person missgynnas och missgynnandet har en direkt koppling till de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering innebär att alla behandlas till synes lika, till exempel när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna. T ex kan det handla om att toaletter kan vara markerade med bilder eller tecken för man eller kvinna. Detta innebär att elev eller personal som identifierar sig som annat kön än det medfödda könet, inte välkomnas in på någon toalett.

Kränkande behandling och trakasserier

Kränkande behandling är en upplevelse om ett uppträdande som kränker, alltså nedvärderar, en persons värdighet och behöver inte ha samband med någon diskrimineringsgrund. Kränkningar kan vara t ex:

- Fysiska, exempelvis sparkar, slag, knuffar
- Verbala, såsom hot, svordomar, gliringar, öknamn
- Psykosociala, till exempel utfrysning, alla går när man kommer, grimaser
- Texter och bilder, som exempelvis teckningar, lappar, fotografier, text- och bildmeddelanden via mobil, video, chatt och meddelanden på olika digitala mötesplatser

Trakasserier är ett uppträdande som kränker, alltså nedvärderar, en persons värdighet och som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Mobbning definieras inte i Skollagen, men enligt Dan Olweus (Olweus, D. *Mobbning i skolan - vad vi vet och vad vi kan göra*, Liber, 1998) handlar mobbning om ”att en person blivit utsatt för kränkningar och/eller trakasserier vid upprepade tillfällen”. Det finns ofta en obalans i maktförhållande mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Det är den som utsätts som avgör vad som upplevs vara kränkande. Ett beteende kan alltså uppfattas som kränkande av en person medan en annan inte alls uppfattar det så.

Uppföljning och utvärdering av tidigare plan

De nedbrutna målen för tidigare plan var följande:

- 100 % av eleverna på Tyresö gymnasium ska känna sig trygga
- Fortsätta arbeta med trygghet och anti-rökning utanför entrédörrarna
- Införa en ny händelserapport för en gemensam hantering av olika inträffade händelser

Enligt föregående plan skulle tryggheten på skolan öka bland annat genom att skolans dörrar skulle låsas för att förhindra att obehöriga personer tar sig in på skolan. Detta är nu genomfört och både elever och personal använder passerkort med bild samt kod för att ta sig in genom de dörrar de har access till. Vidare har skyltar och markeringar förstärkts kring skolans område för att upprätthålla rökförbudet på Tyresö gymnasiums skolgård. Likaså har skolan tagit ett nytag om ordningsreglerna, men eftersom pandemin slog till mars 2020 och undervisningen till stor del bedrivits digitalt så har dessa även fått anpassas till den nya undervisningssituationen. Tidigare år var vi nöjda med hur arbetsron på lektionerna upplevdes positiv av våra elever, särskilt då vi fokuserat särskilt mycket på det arbetsområdet. I årets undersökning ser vi en tillbakagång på upplevd studiero, särskilt på de nationella programmen.

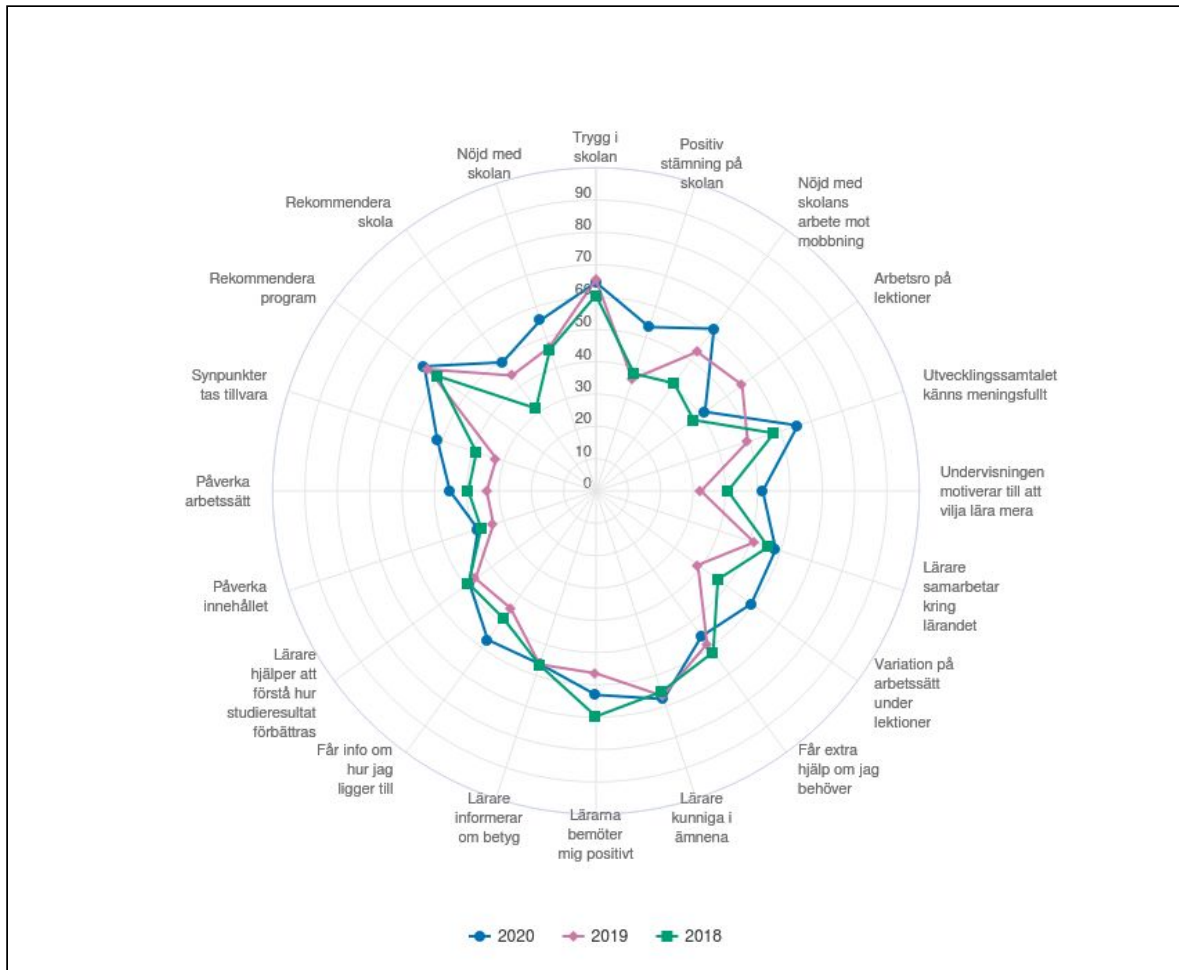
Enligt tidigare års plan införde skolan ett nytt sätt att rapportera händelser. Händelserapporten hamnar hos skolledningen, som bedömer om händelsen behöver utredas vidare och utser en handläggare vid behov. Vårterminen 2019 rapporterades 9 st händelser, varav 3 st rörde elever som kände sig utsatta för kränkande behandling.

2019-2020 gjordes 107 händelserapporter av 29 olika medarbetare. Absolut vanligast var att man rapporterade "upprepade eller allvarliga brott mot ordningsregler", följt av "Beslut om att utvisa eleven ur klassrummet" och därefter "misstanke om fusk". Totalt 20 st händelserapporter handlade om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, men vid närmare granskning rör några av anmälningarna samma händelse.

Enligt en årlig undersökning från Gymnasieantagningen förbättras nästan alla undersökta områden gentemot tidigare år, inklusive att eleverna känner sig trygga i skolan och att de är nöjda med skolans arbete mot mobbning. Nedan redovisas spindeldiagram för Tyresö gymnasium, samtliga nationella program. Introduktionsprogrammet språkinträdning redogörs separat och är än mer positiva.

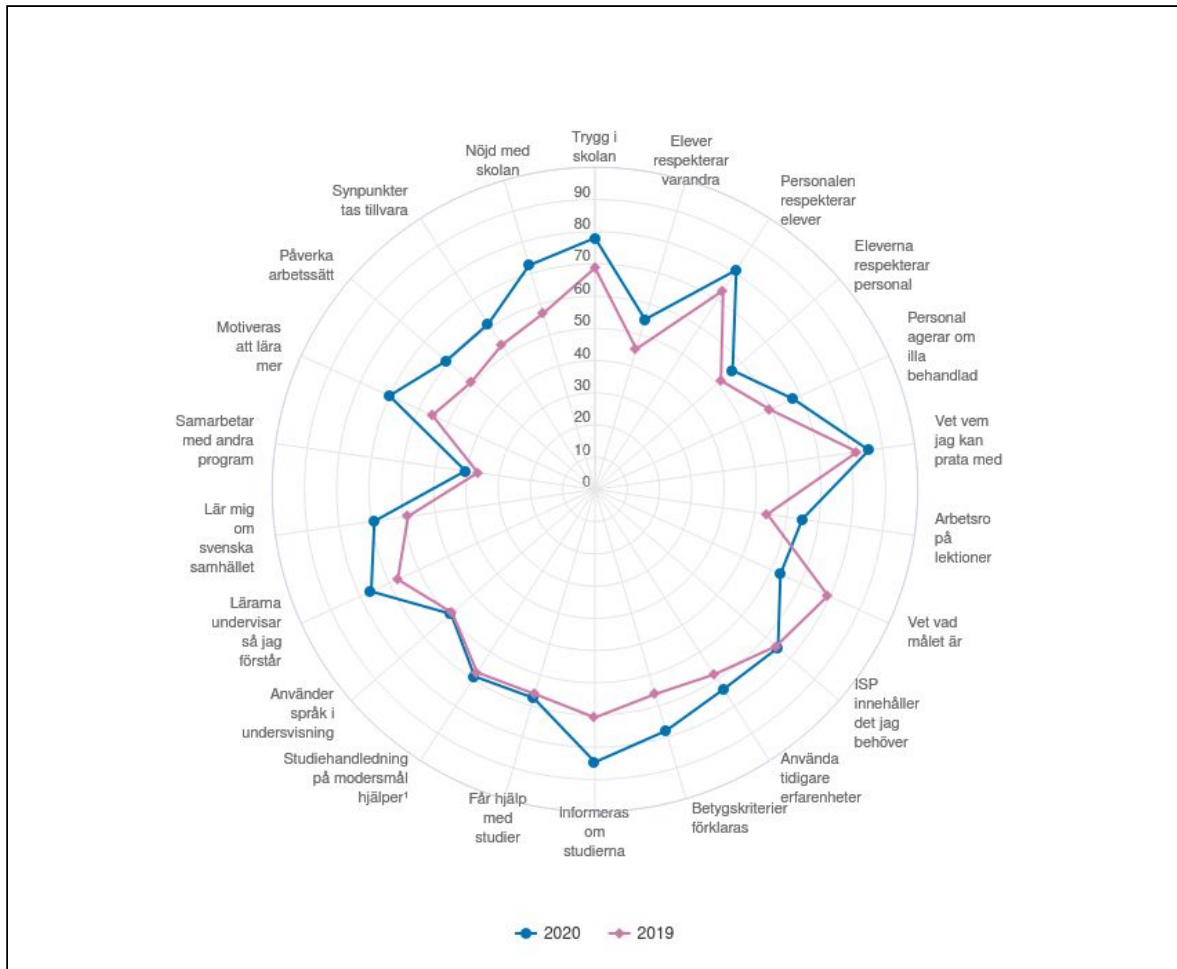
#TYRESÖ GYMNASIUM

Vi redogör även i en tabellform för vår egen årliga undersökning där liknande frågor har ställts till elever på gymnasiesärskolan. Där har påståenden som fått nekande svar markerats med gul färg.

Gymnasieantagningens enkät 2020, Tyresö gymnasium nationella program

#TYRESÖ GYMNASIUM

Gymnasieantagningens enkät 2020, Tyresö gymnasium språkintröduktion

#TYRESÖ GYMNASIUM

	Elevenkät 2020 14 av totalt 15 elever har svarat.	Ja	Nej	Vet ej
1	Jag trivs med mina kamrater i skolan	13		1
2	Mina lärare bryr sig om mig	13		1
3	Skolan arbetar för att elever inte ska bli mobbade	12	2	
4	Jag känner mig trygg i skolan	14		
5	Jag får vara med och påverka skolans verksamhet	13		1
6	Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	14		
7	Jag är med och tar fram min egna mål i kurser och ämnen	13		1
8	Jag tar ansvar för mina arbetsuppgifter i skolan	14		
9	Lärarna hjälper mig att förstå på vilket sätt jag lär mig	14		
10	Jag känner till kunskapsmålen för mina olika kurser	12	1	1
11	Jag har användning för det jag lär mig i skolan	14		
12	I skolan lär jag mig vad som är bra och nyttig mat	14		
13	Samtalen med min lärare känns viktiga	14		
14	I skolan lär jag mig varför det är viktigt att motionera	13	1	
15	Jag tycker att jag fått tillräcklig undervisning i sex och samlevnad	12	2	
16	Jag får arbetsro på mina lektioner	11	3	
17	Jag tycker att vi har ett bra samarbete mellan lärare och elever på vår skola	14		
18	Jag fick ett bra mottagande när jag påbörjade min gymnasieutbildning	14		
19	Jag trivs på min skola	14		
20	Jag är nöjd med min skola	14		
21	Skolan lär mig att förstå riskerna med droger	9	5	

Elevenkät Gymnasiesärskolans individuella program, 2020

Analys av nuläget - inför läsåret

Vi har ännu inte nått målet att 100% elever känner sig trygga på Tyresö gymnasium. På särskolan uppger alla svarande elever att de känner sig trygga, på språkintruktionsprogrammen uppger ca 80% att de känner sig trygga medan den siffran är ca 65% på de nationella programmen. Det framkommer inga orsaker till detta i våra enkäter, men både gymnasiesärskolan och introduktionsprogrammet har arbetat hårt med att skapa bra miljöer på alla nivåer, från klassrumsmiljö till rastutrymmen. De har arbetat med tydlighet, t ex genom att sätta upp bild och namn på personal som arbetar på programmet.

Passerkorten med bild minskar risken att utomstående personer kan ta sig in på skolan och det motverkar även att elever rör sig på fel delar av skolan inuti byggnaden, då de bara har tillgång till vissa delar av skolan med sina kort. Då många elever på grund av pandemin har fjärrundervisning så är det än så länge svårt att veta exakt hur detta fungerar i praktiken och hur mycket det påverkar elevernas upplevda trygghet. Markeringarna för rökförbudet runt skolan har förstärkts, men även här är det svårt att mäta effekten på grund av fjärrundervisningen.

Händelserapporten används av allt fler medarbetare och är ett bra verktyg för att snabbt kunna meddela skolledningen olika händelser som inträffar. Under kommande år behöver utredningsarbetet och det åtgärdande arbetet utvecklas, så att rapporterade händelser utreds och åtgärder dokumenteras och följs upp på ett mer effektivt sätt. Den omorganiserade trygghetsgruppen är tilltänkt att arbeta mer med detta.

Både gymnasieskolans nationella program och språkintruktionsprogrammet är generellt sett mer positiva än föregående år, med något undantag. Elever på språkintruktionsprogrammet tycker inte att elever har så bra respekt mot andra elever, medan eleverna på nationella programmen tycker att arbetsron behöver förbättras på sina lektioner. Särskolans elever vill arbeta mer med sex- och samlevnad, samt riskerna med droger.

På skolan har vi startat kollegialt lärande som en kompetenshöjande insats för lärare på skolan. Flera av modulerna som nu arbetas med rör värdegrundsarbete, som t ex “delaktighet och inflytande i undervisningen”, “hållbar utveckling” och “främja likabehandling”. Vi anser att det är viktigt att arbete med dessa frågor sker kontinuerligt och ända ut i klassrummen.

Mål för arbetet med likabehandling

Skolans mål är att varje elev:

- kan göra medvetna ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde och integritet,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa människor,
- kan samspela i möten med andra människor utifrån respekt för skillnader i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

För att nå dessa mål kommer skolan 2021 arbeta med följande nedbrutna mål:

1. Utredningsarbete och det åtgärdande arbetet utvecklas, så att rapporterade händelser utreds och åtgärder dokumenteras och följs upp på ett mer effektivt sätt
2. Trygghetsfrågor lyfts på ett systematiskt sätt, dels i programlag, dels i kompetensutvecklande insatser
3. Planera och genomföra ett skolgemensamt projekt
4. Arbetsron på lektionerna upplevs som bra
5. Kartlägga skolans fysiska och pedagogiska miljöer på ett mer systematiskt sätt
6. Använda språkutvecklande arbetssätt i alla kurser, ämnen och ämnesområden

Främjande arbete

I samband med läsårsstart informerar rektor medarbetare om skolans värdegrund, ordningsregler och om den årliga planen mot kränkande behandling. Detta går även igenom under mötet för vårdnadshavare i uppstarten. Mentoreorna presenterar detsamma för sina mentorselever och planen hålls tillgänglig på skolans hemsida och i V-klass. Eleverna ska alltid veta vem de kan vända sig till för att få hjälp om de upplever sig vara utsatta för kränkande behandling och/eller trakasserier.

Likabehandlingsperspektivet ska genomsyra all undervisning och all verksamhet. Alla i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Personalen ska skapa medvetenhet om normer, vara medveten om sina egna och sträva efter att ge exempel som inte faller under norm. Skolans personal måste vara ett föredöme och behandla alla med respekt. Vuxna ska vara extra vaksamma i kommunikationen med elever, till exempel genom att undvika sarkastiska eller ironiska kommentarer eftersom sådana lätt kan missförstås.

På skolan arbetar vi kontinuerligt med att göra undervisningen tillgänglig för alla. Det innebär att vi varje år ser över hur vi arbetar med fysisk, psykosocial och pedagogisk miljö och att alla får möjlighet att delta i undervisningen utifrån sina förutsättningar.

En annan viktig främjande faktor är känslan av sammanhang (kasam). Alla elever ska ha en självklar tillhörighet och ingen elev ska kunna väljas bort. Gruppindelningar görs av undervisande lärare, som också kan styra placeringar i klassrummet, för att på så sätt skapa möjligheter för alla att lära känna varandra. Alla elever ska lära känna andra människors sätt att vara och tycka, samt tränas i att känna acceptans och respekt för dessa. Eleverna ska tränas i att vara lyhörda för andras synsätt och i att hantera konflikter.

Vi arbetar med skolövergripande aktiviteter för att eleverna ska känna att de tillhör Tyresö gymnasium och att de elever och personal som är på skolan känner till varandra. Vi arbetar med att skapa socialt inkluderande miljöer, såsom e-sportscafé och idrottsaktiviteter.

Vi har påbörjat ett stort arbete att synliggöra våra arbetssätt i plattformen V-klass. Genom att t ex lägga ut våra pedagogiska planeringar där, går det att följa hur utbildningen är upplagd och genom systematiskt arbete försöker vi hela tiden utveckla och förbättra tillgängligheten för alla och undvika diskriminering.

Förebyggande arbete

Vi kartlägger skolans fysiska och pedagogiska miljöer för att hitta de utrymmen som eleverna finner otrygga och arbetar kontinuerligt med att göra dessa tryggare. Vi kartlägger även de händelser som rapporteras, såsom brott mot ordningsregler eller upplevda kränkningar. Vi utbildar vår personal till att alltid reagera på jargong som kan uppfattas som kränkande eller som trakasserier.

I program- och ämneslag finns det möjlighet för personalen att arbeta med de utvecklingsområden de kan identifiera utifrån deras ämnen och resultat. Ett tydligt gemensamt behov på skolan är att arbeta språkutvecklande i alla ämnen, då vi ser att brister i språket hindrar många elever att nå sina resultat.

Elevassistenterna på skolan uppskattas av eleverna då de jobbar väldigt elevnära och snabbt fångar upp händelser som riskerar att bli konflikter och att de snabbt arbetar med eleverna för att öka förståelsen för varandra och för att göra bra val för sig själva, sina kamrater och för skolan. Elevassistenterna samarbetar med elevhälsoteamet och övriga lärare på skolan och ökar elevernas känsla av trygghet på skolan.

Trygghetsvärd och elevassistenter ansvarar för att ha fortlöpande kontroll vid gymnasiets entréer och påminner om rökförbud till elever som verkar ha för avsikt att röka, samt ser till att de som röker går utanför skolans område. På skolan kommer vi fortsätta arbetet mot rökning och annan droganvändning, då vi i enkäter ser att vi har elever som testat på eller brukar och att det påverkar deras skolgång negativt. Vi kommer ha en föreläsning av föreningen "Tobaksbarn" och vi kommer arbeta vidare med flera olika insatser på temat hälsa. I det dagliga arbetet ingår att skolans personal undervisar och diskuterar det ohälsosamma med att röka och påtalar rökförbud om någon röker inom skolans område. Skolrådet diskuterar frågan om rökning och hur rökning på skolgården kan förhindras. Elevhälsan och främst skolsköterskan pratar rökning vid varje hälsosamtal på Tyresö gymnasium.

Vi kommer också genomföra en skolövergripande vandring, samt paddla kajak för att stärka gruppssammanhållningen. Vi tror på hälsoeffekterna av rörelse, samt av social samvaro och att det påverkar elevernas syn på sin skola.

Åtgärdande arbete

1. Ingrip!

Bevittnar du en kränkning, säg stopp och ställ en öppen fråga. Vad händer här?

2. Rapportera

Personal som får kännedom om att en elev upplever sig kränkt eller trakasserad ska anmäla detta till rektor, eller den detta åtgärdande arbete är delegerat till, via länken [händelserapport](#), som finns i vklass. I händelserapporten sammanfattar anmälade personal elevens berättelse, redogör för eventuella vårdnadshavares kommentarer och uppger huruvida elevens mentor är informerad eller ej.

Rektor, eller den åtgärdande arbete är delegerat till, bedömer om händelsen behöver utredas ytterligare eller om ärendet kan anses avslutat och meddelar då till mentor, anmälade personal och rektor.

Rektor rapporterar upplevda kränkningar till huvudmannen (skolchef och nämnd).

3. Utred

Kränkningens ärenden som ska utredas vidare lyfts på det veckovisa trygghetsgruppsmötet. Från arbetsgruppen utses en handläggare, som tillsammans med mentor/utsedd representant från programlaget utreder ärendet vidare utifrån denna mall: [Utredningsmall händelser](#)

Syftet med utredningen är att skolan ska bilda sig en egen uppfattning om vad som hänt och hur länge det har pågått och omfattning. Tillvägagångssätt vid utredningen kan variera från fall till fall, men ofta bygger utredningen på samtal med olika parter.

4. Analysera orsaker

När utredningen är klar redogör handläggaren för resultatet i storgruppen som analyserar hur det kunde bli så här? Det är många faktorer som kan påverka och analysen utgår från fyra olika perspektiv: individnivå, gruppnivå, organisationsnivå och samhällsnivå. Mall för analysfrågor finns här: [Analysera orsaker](#). Det är inte alltid det går att hitta orsaker på alla nivåer, men det är viktigt att tänka utifrån de olika perspektiven så man inte låser sig vid en enda förklaringsmodell.

5. Skapa åtgärder

Åtgärderna dokumenteras av handläggaren i denna mall: [Åtgärdsplan vid händelser](#) och delges utsatt elev, eventuella vårdnadshavare och mentor.

6. Följa upp

När åtgärderna är genomförda behöver vi kontinuerligt kontrollera dels hur de inblandade eleverna mår, dels om kränkningarna har upphört. Uppföljningen visar om vi behöver justera de åtgärder vi satt in eller sätta in helt nya.

Handläggaren bokar in uppföljning av åtgärdsplanen med den utsatta eleven och dokumenterar i följande mall: [Uppföljning av åtgärdsplan vid händelser](#)

Rektor, eller den åtgärdande arbete är delegerat till, beslutar om kränkningsärendet kan avslutas eller om det finns behov av fortsatta eller nya åtgärder. Om fortsatta eller nya åtgärder beslutas, dokumenterar handläggaren dessa i uppföljningsdokumentet, samt bokar in en ny uppföljning tills dess att åtgärderna har lyckats förhindra fortsatta kränkningar.

7. Avsluta

När rektor, eller den åtgärdande arbete är delegerat till, har avslutat ärendet delges detta eleven, eventuell vårdnadshavare, mentor och handläggare/EHT.